

PRIMA ÎNȚILNIRE MONDIALĂ A REVISTELOR DE TEATRU

Condiția jurnalismului de specialitate

S-au abordat multe subiecte, dintre cele mai felurite, la Prima întâlnire mondială a revistelor de teatru, ținută, nu de mult, la Messina-Taormina (Italia). Și asta nu pentru că participanții, văzându-se înția oară în viața lor, ar fi avut să-și mărturisească atâtea lucruri, încît numai la o selecție nu le-a stat gîndul, ci pentru că, în general, reuniunile culturale internaționale dau fiecărui participant, în numele schimbului fructuos de idei, dreptul de a spune cam tot ce-l trece prin cap. Astfel, s-a întîmplat că unii delegați s-au mărginit la o prezentare, mai mult sau mai puțin critică, a teatrului din țara lor. Alții s-au oprit la propriile publicații, în efortul, firesc pentru niște redactori-șefi, de a ne convinge că merită cumpărate. Dacă multe subiecte abordate au fost rodul unei clipe de divagație intelectuală, ca să nu-i zicem, gen „*hal, să spun și eu ceva*”, cel vizînd situația revistelor de teatru în lumea de azi s-a dovedit de o necesitate organică. Din înregistrările multor intervenții, ca și ale multor convorbiri bilaterale, s-a conturat adevărul că, pentru revistele din lumea occidentală în-deosebi, e vorba de o chestiune de viață și de moarte. Și, aceasta, din mai multe motive. Unul ar ține de condiția generală a presei în economia de piață. Ca să poată exista, o publicație occidentală trebuie să se vîndă. Și, ca să se vîndă, ea trebuie, în virtutea unei logici necruțătoare, să intereseze publicul plătitor. Or, publicul plătitor, cum, de altfel s-a evidențiat în cadrul întîlnirii, nu prea face pasiuni pentru comentariul de înaltă specialitate. Dacă vrea ceva de la o revistă de teatru, atunci, mai mult ca sigur, el vrea amănunte din viața marilor vedete. În primul rînd. Și, în al doilea rînd, un răspuns precis și scurt (cît mai scurt posibil) dacă merită sau nu, în acea seară, să lase televizorul sau discoteca și să bată drumul pînă la o sală de teatru. Din această dependență față de buzunarul clientului se naște dilema unei reviste de teatru. Sau se vinde, dar coboară nivelul intelectual al discursului pînă la pierderea specificității, sau își păstrează ținuta teoretică, dar nu se

vinde. Un alt motiv trimite la condiția teatrului în lumea de astăzi. Nu e o noutate că revistele de teatru depînd de interesul publicului față de viața scenei. Numărul și tirajul publicațiilor sînt condiționate, în economia de piață, de voga domeniului tratat de aceste publicații. Dacă se caută motocicletele, e limpede că presa dedicată motocicletelor va cunoaște o dezvoltare spectaculoasă, iar ziaristii cei mai căutați vor fi doctorii docenți în ghidoane și portbagaje. Din nefericire, teatrul, concurat azi de către alte instituții estetice, mult mai comode pentru consumator, și-a diminuat simțitor puterea de seducție asupra publicului. De aici, o substanțială reducere a interesului comercial față de publicațiile teatrale. Majoritatea participanților au denunțat, în cadrul întîlnirii, pericolul reprezentat nu numai pentru revistele de teatru, dar și pentru jurnalismul de specialitate, în general, de marile cotidiene și magazine. Jurnalele și magazinele de mare tiraj se ocupă, la rîndul lor, de teatru. Pentru revistele de teatru accastă preocupare, efect nu al dragostei devoratoare față de scenă, ci al interesului pentru creșterea tirajului, constituie un dublu pericol. Unul ar fi faptul că, astfel, cotidienele răpesc revistelor de teatru o mare parte din cumpărătorii. Cititorul de azi, excluzînd, firește, pe fanaticul scenei, găsește, într-un mare jurnal, în materie de teatru, acel minimum de informație de care are nevoie, zilnic, orgoliul său de a trece drept om cultivat. Cine-si mai permite, deci, să cumpere o revistă de teatru, cînd ziarul proaspăt luat i-a oferit, concentrat și alături de sport, curse de cai, politică și incendii, tot ce-i senzațional în arta scenică?

Un altul ar fi faptul că marile cotidiene, abordînd teatrul sub semnul rezepiziunii și al senzaționalului, creează cititorilor un anume orizont de așteptare față de jurnalismul teatral. Cumpărătorii publicațiilor de teatru vor căuta în paginile acestora genul de articole impus, zilnic, de către marile jurnale.

Acestea ar fi, pe scurt, dificultățile cu care se confruntă, azi, revistele de teatru. În ciuda lor, aceste reviste continuă să apară. Și în apariția lor își spun cuvîntul chiar aceste dificultăți. E aîft de dramatică semnalarea dificultăților prin care trec revistele de teatru, încît ea constituie unul dintre cele mai interesante materiale publicistice. Așadar unul dintre punctele care fac ca revistele de teatru să fie cumpărate în continuare.

Ion CRISTOIU